

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z 29 lipca 2016 r.

**w przedmiocie zasad wyznaczania sędziów do sporządzania ocen kwalifikacji kandydatów
ubiegających się o stanowisko sędziego sądu okręgowego**

Krajowa Rada Sądownictwa stoi na stanowisku, że wykładnia obowiązujących przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.) – dalej „u.s.p.” nie wyklucza możliwości sporządzania ocen kwalifikacji kandydatów ubiegających się o stanowisko sędziego sądu okręgowego przez sędziów zajmujących stanowisko sędziego sądu okręgowego.

Zgodnie z art. 57ah § 1 w zw. z art. 57 ab u.s.p. prezes sądu apelacyjnego, któremu złożono kartę zgłoszenia na wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego, po stwierdzeniu spełniania przez kandydata warunków oraz wymogów formalnych zgłoszenia, zarządza dokonanie oceny kwalifikacji kandydata przez wyznaczonego sędziego. Z przepisu tego nie wynika, żeby oceny kwalifikacji kandydata ubiegającego się o stanowisko sędziego sądu okręgowego mógł dokonać wyłącznie sędzia sądu apelacyjnego.

W sytuacji, gdy ustawodawca dopuszcza powoływanie sędziów wizytatorów spośród sędziów sądów apelacyjnych i sędziów sądów okręgowych (art. 37d § 1 u.s.p.) bez jednoczesnego podziału ich kompetencji w zakresie dokonywania ocen kwalifikacji kandydatów, wydaje się, że należy dopuścić możliwość sporządzania ocen kwalifikacji kandydatów ubiegających się o stanowisko sędziego sądu okręgowego zarówno przez wizytatorów zajmujących stanowisko sędziego sądu okręgowego, jak i wizytatorów zajmujących stanowisko sędziego sądu apelacyjnego. Ocen kwalifikacji mogą także dokonywać pozostali sędziowie, bowiem ustawodawca nie ograniczył takiej możliwości tylko do sędziów pełniących funkcję wizytatora.

W kontekście analizowanego zagadnienia istotne znaczenie ma także porównanie obecnie obowiązującego stanu prawnego ze stanem prawnym obowiązującym do 30 września 2014 r. Zgodnie z art. 57a § 2 w zw. z art. 37c § 2 u.s.p. (w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2014 r.) oceny kwalifikacji kandydatów na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego albo sędziego sądu okręgowego dokonywał sędzia wizytator, wyznaczony przez prezesa sądu apelacyjnego spośród sędziów zajmujących stanowisko sędziego sądu apelacyjnego. Obecnie w ustawie nie ma takiego ograniczenia, a więc należy dopuścić możliwość dokonywania ocen

kwalfikacji przez wszystkich sędziów zajmujących stanowisko sędziego sądu okręgowego i sędziego sądu apelacyjnego. Podkreślenia wymaga, że również w poprzednio obowiązującym stanie prawnym ustawodawca dopuszczał w określonych przypadkach sporządzanie ocen kwalifikacyjnych osób ubiegających się o stanowisko sędziego sądu okręgowego przez wizytatorów zajmujących stanowisko sędziego sądu okręgowego (art. 57a § 3 w zw. z art. 37c § 3 u.s.p. w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2014 r.). W tej sytuacji trudno zakładać, żeby intencją racjonalnego ustawodawcy było ograniczenie możliwości sporządzania ocen kwalifikacji kandydatów ubiegających się o stanowisko sędziego sądu okręgowego wyłącznie do sędziów zajmujących stanowisko sędziego sądu apelacyjnego, w szczególności w świetle uzasadnienia projektu ustawy wprowadzającej wymienione zmiany.

Należy zwrócić uwagę, że powierzenie przez prezesa sądu apelacyjnego dokonania oceny kwalifikacji sędziemu sądu okręgowego odbywa się z zachowaniem drogi służbowej za pośrednictwem prezesa właściwego sądu okręgowego, odpowiedzialnego za kierowanie właściwym sądem i powinno uwzględniać zarówno czas pracy sędziego oraz jego obciążenie.

W ocenie Rady prezesa sądów okręgowych oraz sądów apelacyjnych, powierzając sędziemu niepełniącemu funkcji wizytatora dokonanie oceny kwalifikacji, powinni dysponować uprawnieniem do zmniejszenia w odpowiednim zakresie liczby przydzielanych im do rozpoznania spraw. Stosowanie wobec tych sędziów zasad przydziału spraw na zasadach określonych w § 48 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23 grudnia 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 2316 ze zm.) może prowadzić do nadmiernego obciążenia sędziów pracą oraz nierównego traktowania w porównaniu z sędziami, którym nie powierzono dokonania ocen kwalifikacji lub powierzono dokonanie takich ocen w mniejszym zakresie. To, że czas pracy sędziego jest określony wymiarem jego zadań, nie oznacza, że sędziemu można powierzać nieograniczoną liczbę zadań do wykonania. Niezależnie od zagrożenia naruszenia praw pracowniczych rozwiązanie to może doprowadzić do sytuacji, w której z przyczyn obiektywnych, tj. nadmiernego obciążenia pracą, sędziowie nie będą w stanie obowiązków tych wykonać na najwyższym poziomie merytorycznym, co ma szczególne znaczenie przy sporządzaniu profesjonalnej oceny kwalifikacyjnej.